

Asia C-444/10

Finanzamt Lüdenscheid

vastaan

Christel Schriever

(Bundesfinanzhofin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Arvonlisävero – Kuudes direktiivi – 5 artiklan 8 kohta – Käsite ”varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirto” – Liikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirto, johon liittyy liiketilojen vuokraaminen

Tuomion tiivistelmä

1. *Verotus – Jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen – Liikevaihtoverot – Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä – Veron peruste – Tavaroiden luovutus – Jäsenvaltion mahdollisuus sulkea ulkopuolelle varallisuuskokonaisuuden siirto kokonaan tai osittain*

(Neuvoston direktiivin 77/388 5 artiklan 8 kohta)

2. *Verotus – Jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistaminen – Liikevaihtoverot – Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä – Veron peruste – Tavaroiden luovutus – Varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirto*

(Neuvoston direktiivin 77/388 5 artiklan 8 kohta)

1. Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitetun liikkeen tai yrityksen itsenäisen osan siirron toteaminen edellyttää, että siirrettyjen osien kokonaisuus riittää mahdollistamaan itsenäisen taloudellisen toiminnan jatkamisen.

Siinä tapauksessa, ettei taloudellinen toiminta edellytä erityisten tai taloudellisen toiminnan jatkamiseksi tarpeellisilla kiinteillä rakenteilla varustettujen tilojen käyttämistä, mainitussa kuudennen direktiivin säännöksessä tarkoitettu varallisuuskokonaisuuden siirto voi tapahtua myös ilman kiinteistön omistusoikeuden siirtämistä. Sen sijaan ei voida katsoa, että tällainen mainitussa säännöksessä tarkoitettu siirto toteutuisi ilman liiketilojen antamista luovutuksensaajan käyttöön silloin, kun irtaimen ja kiinteän omaisuuden muodostaman erottamattoman kokonaisuuden käyttö kuuluu kyseiseen taloudelliseen toimintaan. Erityisesti on niin, että jos liiketilat on varustettu taloudellisen toiminnan jatkamiseksi tarpeellisilla kiinteillä rakenteilla, kiinteän omaisuuden on kuuluttava luovutettaviin osiin, jotta kyse voisi olla kuudennessa direktiivissä tarkoitetusta varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirrosta. Tällainen varallisuuden siirto voi toteutua myös silloin, jos liiketilat annetaan luovutuksensaajan käyttöön vuokrasopimuksella tai jos tällä itsellään on käytössään soveltuva kiinteistö, johon koko siirretty omaisuus voidaan sijoittaa ja jossa tämä voi jatkaa kyseistä taloudellista toimintaa.

Lisäksi vuokrasopimuksen keston ja sen päättämistä koskevien sopimusmääräysten kaltaiset seikat on otettava huomioon edelleen samassa säännöksessä tarkoitettua varallisuuden siirtoa koskevassa kokonaisarviointissa, koska niillä voi olla vaikutusta arviointiin, jos ne voivat olla esteenä taloudellisen toiminnan pitkäaikaiselle jatkamiselle. Mahdollisuus irtisanoa toistaiseksi

voimassa oleva vuokrasopimus lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen ei kuitenkaan itsessään ole ratkaisevaa sen toteamiseksi, oliko luovutuksensaajalla aikomus lopettaa siirretty liike tai yrityksen osa heti. Niinpä kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohtaa ei voida jättää soveltamatta yksin tällä perusteella.

(ks. 25, 27–29, 42 ja 43 kohta)

2. Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen direktiivin 77/388 5 artiklan 8 kohtaa on tulkittava siten, että vähittäisliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirtäminen ja samanaikainen mainitun liikkeen liikehuoneiston vuokraaminen luovutuksensaajalle toistaiseksi voimassa olevalla mutta molempien osapuolten lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella merkitsee kyseisessä säännöksessä tarkoitettua varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirtoa, jos siirretty varallisuus mahdollistaa luovutuksensaajalle itsenäisen taloudellisen toiminnan pitkäaikaisen jatkamisen.

(ks. 45 kohta ja tuomiolauselma)

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

10 päivänä marraskuuta 2011 (*)

Arvonlisävero – Kuudes direktiivi – 5 artiklan 8 kohta – Käsite ”varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirto” – Liikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirto, johon liittyy liiketilöiden vuokraaminen

Asiassa C-444/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on esittänyt 14.7.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.9.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Finanzamt Lüdenscheid

vastaa

Christel Schriever,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. N. Cunha Rodrigues sekä tuomarit U. Löhms (esittelevä tuomari), A. Rosas, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Finanzamt Lüdenscheid, asiamiehenään H. Selle,
- Euroopan komissio, asiamiehinään L. Lozano Palacios ja B.-R. Killmann,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi) 5 artiklan 8 kohdan tulkintaa.

2 Pyyntö on esitetty Revision-valitusasiassa, jossa ovat vastakkain Finanzamt Lüdenscheid (veroviranomainen, jäljempänä Finanzamt) ja Christel Schriever ja joka koskee muutettua verotuspäätöstä, jossa Finanzamt piti Schrieverin toteuttamaa kaupan tuotevaraston ja kalusteiden luovutusta arvonlisäverollisena liiketoimena.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kuudes direktiivi

3 Kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdan mukaan arvonlisävero on kannettava verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta.

4 Kyseisen direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan ”tavaroiden luovutuksella” tarkoitetaan aineellisen omaisuuden omistajalle kuuluvan määräämisvallan siirtoa.

5 Mainitun direktiivin 5 artiklan 8 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti taikka osakkaan yhtiöön sijoittamana osuutena yhtiölle siirretyn varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirron osalta katsoa, että tavaroiden luovutusta ei ole tapahtunut ja että saajaa on pidettävä luovuttavan henkilön seuraajana. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kilpailun vääristymisen välttämiseksi sellaisissa tapauksissa, joissa saaja ei ole kokonaan veronmaksuvelvollinen.”

6 Kuudennen direktiivin 6 artiklan 5 kohdan mukaan 5 artiklan 8 kohtaa ”on sovellettava samoin edellytyksin palvelujen suorituksiin”.

Kansallinen lainsäädäntö

7 Vuoden 1993 liikevaihtoverolain (Umsatzsteuergesetz 1993; BGBl. 1993 I, s. 565; jäljempänä UStG) 1 §:n 1 momentin 1 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan liikevaihtoveroa maksetaan tavaroiden luovutuksista ja muista suorituksista, jotka elinkeinonharjoittaja suorittaa liiketoimintansa osana maan alueella vastikkeellisesti.

8 UStG:n 1 §:n 1 a momentissa, jolla saatetaan kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohta ja 6

artiklan 5 kohta osaksi kansallista lainsäädäntöä, säädetään seuraavaa:

”Liikevaihtoveroa ei makseta liikkeen luovutuksesta toiselle elinkeinonharjoittajalle tämän liiketoimintaa varten. Liikkeen luovutuksella tarkoitetaan sitä, että koko yritys tai sen erikseen johdettu osa luovutetaan kokonaisuudessaan vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti tai saatetaan yhtiön osaksi. Vastaanottava elinkeinonharjoittaja tulee luovuttajan sijaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Schriever harjoitti 30.6.1996 saakka urheilutarvikkeiden vähittäiskauppaa omistamassaan liikehuoneistossa. Mainittuna päivänä hän luovutti liikkeen tuotevaraston ja kalusteet Sport S. GmbH:lle (jäljempänä Sport S.) 455 000 Saksan markan (DEM) kokonaiskauppahinnasta, eikä tässä yhteydessä laaditussa laskussa mainittu arvonlisäveroa.

10 Samassa yhteydessä Schriever vuokrasi liiketoiminnan harjoittamiseen käyttämänsä liikehuoneiston 1.8.1996 alkaen toistaiseksi Sport S:lle. Vuokrasopimuksen mukaan molemmat osapuolet saattoivat kuitenkin irtisanoa vuokrasopimuksen viimeistään neljänneskalenterivuoden kolmantena arkipäivänä siten, että sopimus päättyy seuraavan neljänneskalenterivuoden päättyessä.

11 Sport S. jatkoi urheiluliikkeen toimintaa 31.5.1998 saakka.

12 Schriever piti liikkeen tuotevaraston ja kalusteiden luovutusta UStG:n 1 §:n 1 a momentin perusteella verottomana yrityskokonaisuuden luovutuksena. Niinpä hän ei ilmoittanut myyntituloa vuoden 1996 liikevaihtoveroilmoituksessaan.

13 Finanzamt katsoi sen sijaan, etteivät edellytykset yrityskokonaisuuden luovutuksena pitämiseksi täyttyneet, koska yritykseen olennaisena osana kuuluvaa kiinteistöä ei luovutettu Sport S:lle. Finanzamt piti luovutusta vuotta 1996 koskevassa muutetussa liikevaihtoverotuspäätöksessä veronalaisena ja määräsi tästä syystä liikevaihtoveron maksettavaksi.

14 Finanzgericht hyväksyi Schrieverin Finanzamtin päätöksestä nostaman kanteen ja katsoi, että riidanalaista toimea voidaan asian olosuhteiden kokonaisarviointin perusteella pitää UStG:n 1 §:n 1 a momentissa tarkoitettuna yrityskokonaisuuden luovutuksena, koska yhtäältä Sport S. oli todella jatkanut Schrieverin yrityksen toimintaa ja toisaalta pelkällä teoreettisella mahdollisuudella irtisanoa vuokrasopimus milloin tahansa ei ollut vaikutusta tähän.

15 Finanzamt teki kyseisestä tuomiosta Revision-valituksen Bundesfinanzhofille ja väitti, ettei yrityksen toiminnan pitkäaikaista jatkamista voida turvata lainmukaista irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella, sillä vähittäisliikkeen toiminnan harjoittaminen ei ole sen mukaan mahdollista ilman liikehuoneistoa.

16 Bundesfinanzhof muistuttaa ennakkoratkaisupyynnössään, että sen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan luovutusta voidaan pitää yrityskokonaisuuden luovutuksena, vaikka yrityksen tietyt merkittävät osat jäisivät luovutustoimen ulkopuolelle, jos elinkeinonharjoittaja voi kuitenkin käyttää näitä olennaisia osia pitkällä aikavälillä jatkaakseen pitkäaikaisesti yrityksen toimintaa. Mainittu tuomioistuin esittää, että sen erään ratkaisun mukaan kymmeneksi vuodeksi tehty yritys kiinteistön vuokrasopimus oli riittävä mainittujen osien pitkäaikaisen käytön mahdollistamiseksi, kun taas Finanzgericht Baden-Württemberg on eräässä lainvoimaisessa tuomiossaan katsonut, että yritys kiinteistön, jonka omistaja luovuttaja oli, vuokraaminen viideksi vuodeksi oli riittämätön, jotta yrityksen toimintaa olisi voitu katsoa ”jatketun”.

17 Bundesfinanzhofin mukaan pääasian olosuhteet ovat kuitenkin poikkeukselliset, sillä

kumpikin osapuoli saattoi irtisanoa toistaiseksi voimassa olevan vuokrasopimuksen lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen.

18 Tässä tilanteessa Bundesfinanzhof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko silloin kyseessä [kuudennen direktiivin] 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu varallisuuskokonaisuuden ’siirto’, kun elinkeinonharjoittaja luovuttaa ostajalle vähittäisliikkeensä tuotevaraston ja kalusteet ja vain vuokraa tälle omistuksessaan olevan liikehuoneiston?

2) Onko sillä merkitystä, annetaanko liikehuoneisto käyttöön pitkäaikaisella vuokrasopimuksella vai toistaiseksi voimassa olevalla ja molempien osapuolten lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka on tutkittava yhdessä, pääasiallisesti sitä, onko kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohtaa tulkittava siten, että vähittäisliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirtäminen ja samanaikainen mainitun liikkeen liikehuoneiston vuokraaminen luovutuksensaajalle toistaiseksi voimassa olevalla mutta molempien osapuolten lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella merkitsee varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirtoa.

20 Ensinnäkin on muistettava, että kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään, että jäsenvaltiot voivat varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirron osalta katsoa, että tavaroiden luovutusta ei ole tapahtunut ja että saajaa on pidettävä luovuttajan toiminnan jatkajana. Tästä seuraa, että kun jäsenvaltio on käyttänyt tätä mahdollisuutta, varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirtoa ei pidetä kuudennessa direktiivissä tarkoitettuna tavaroiden luovutuksena eikä siitä siis kanneta kyseisen direktiivin 2 artiklan perusteella arvonlisäveroa (ks. vastaavasti asia C-408/98, Abbey National, tuomio 22.2.2001, Kok., s. I?1361, 30 kohta; asia C-497/01, Zita Modes, tuomio 27.11.2003, Kok., s. I?14393, 29 kohta ja asia C-29/08, SKF, tuomio 29.10.2009, Kok., s. I?10413, 36 kohta).

21 Kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan toisen virkkeen mukaan jäsenvaltiot voivat sulkea pois säännön, jonka mukaan kyseessä ei ole tavaroiden luovutus, soveltamisen ulkopuolelle varallisuuskokonaisuuden siirrot luovutuksensaajalle, joka ei ole tässä direktiivissä tarkoitettu verovelvollinen tai joka toimii verovelvollisena vain osana toimintaansa, mikäli tämä on tarpeen kilpailun vääristymisen ehkäisemiseksi. Säännöstä on pidettävä tyhjentävänä tarkennuksena edellytyksistä, joiden täytyessä kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua mahdollisuutta käyttävä jäsenvaltio voi rajoittaa säännön, jonka mukaan kyseessä ei ole tavaroiden luovutus, soveltamista (em. asia Zita Modes, tuomion 30 kohta).

22 Oikeuskäytännössä on aikaisemmin todettu kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua käsitteestä ”vastikkeellisesti tai vastikkeettomasti taikka osakkaan yhtiöön sijoittamana osuutena yhtiölle siirretyn varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirto”, että se on unionin oikeuden itsenäinen käsite, jota on tulkittava yhdenmukaisesti koko unionissa. Koska kuudenteen direktiiviin ei sisälly tämän käsitteen määritelmää eikä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen, säännöksen sisältö ja soveltamisala on tutkittava siten, että otetaan huomioon säännön asiayhteys ja kyseisen säännösten tavoitteet (ks. vastaavasti em. asia Zita Modes, tuomion 32–35 kohta).

23 Oikeuskäytännössä on nimenomaan kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan asiayhteyden

ja direktiivin tarkoituksen perusteella katsottu, että säännöksen tarkoituksena on tehdä jäsenvaltioille mahdolliseksi helpottaa yritysten tai niiden osien luovutuksia yksinkertaistamalla niitä ja välttämällä luovutuksensaajan varojen rasittamista suhteettomalla verotaakalla, joka joka tapauksessa palautettaisiin myöhemmin ostovähennyksellä (em. asia Zita Modes, tuomion 39 kohta).

24 Oikeuskäytännössä on myös todettu, että tämän tavoitteen vuoksi käsitettä ”varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirto” on tulkittava niin, että se kattaa siirron, joka käsittää liikkeen tai yrityksen itsenäisen osan, joka muodostuu aineellisista ja mahdollisesti aineettomista osatekijöistä, jotka yhdessä muodostavat yrityksen tai sen osan, joka voi harjoittaa itsenäistä taloudellista toimintaa, mutta se ei kata pelkkää omaisuuden luovutusta, kuten tuotevaraston myyntiä (ks. em. asia Zita Modes, tuomion 40 kohta ja em. asia SKF, tuomion 37 kohta).

25 Näin ollen kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua liikkeen tai yrityksen itsenäisen osan siirron toteaminen edellyttää, että siirrettyjen osien kokonaisuus riittää mahdollistamaan itsenäisen taloudellisen toiminnan jatkamisen.

26 Sitä, onko tähän kokonaisuuteen kuuluttava sekä irtainta että kiinteää omaisuutta, on arvioitava kyseessä olevan taloudellisen toiminnan luonteen kannalta.

27 Siinä tapauksessa, ettei taloudellinen toiminta edellytä erityisten tai taloudellisen toiminnan jatkamiseksi tarpeellisilla kiinteillä rakenteilla varustettujen tilojen käyttämistä, kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu varallisuuskokonaisuuden siirto voi tapahtua myös ilman kiinteistön omistusoikeuden siirtämistä.

28 Sen sijaan ei voida katsoa, että tällainen mainitussa säännöksessä tarkoitettu siirto toteutuisi ilman liiketilojen antamista luovutuksensaajan käyttöön silloin, kun irtaimen ja kiinteän omaisuuden muodostaman erottamattoman kokonaisuuden käyttö kuuluu kyseiseen taloudelliseen toimintaan. Erityisesti on niin, että jos liiketilat on varustettu taloudellisen toiminnan jatkamiseksi tarpeellisilla kiinteillä rakenteilla, kiinteän omaisuuden on kuuluttava luovutettaviin osiin, jotta kyse voisi olla kuudennessa direktiivissä tarkoitettua varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirrosta.

29 Tällainen varallisuuden siirto voi toteutua myös silloin, jos liiketilat annetaan luovutuksensaajan käyttöön vuokrasopimuksella tai jos tällä itsellään on käytössään soveltuva kiinteistö, johon koko siirretty omaisuus voidaan sijoittaa ja jossa tämä voi jatkaa kyseistä taloudellista toimintaa.

30 Kaikista muista tulkintavaihtoehdoista seuraisi mielivaltainen erottelu yhtäältä sellaisten luovuttajien, jotka omistavat tilat, joissa niiden luovutettavaksi kaavailema liike tai yrityksen osa sijaitsee, ja toisaalta sellaisten luovuttajien, joilla on vain vuokrasopimukseen perustuva oikeus tällaisiin tiloihin, toteuttamien luovutusten välillä. Kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan sanamuodon tai direktiivin tavoitteen perusteella ei voida katsoa, etteivät viimeksi mainitut voisi toteuttaa mainitussa säännöksessä tarkoitettua varallisuuskokonaisuuden siirtoa.

31 Lisäksi on huomattava, että yrityksen tai sen osan siirtämisen perusteella maksettavan arvonlisäveron määrä voi olla luovutuksensaajalle kyseisen liikkeen varoihin nähden erityisen huomattava taakka siinäkin tapauksessa, ettei siirrettyyn varallisuuskokonaisuuteen sisälly kiinteää omaisuutta. Niinpä tämän tuomion 23 kohdassa mainitun kyseisen säännöksen tavoitteen mukaista olisi myöntää erityiskohtelu myös sellaisille varallisuuskokonaisuuden siirroille, joihin liittyy liiketilojen vuokrasopimuksen tekeminen (ks. vastaavasti em. asia Zita Modes, tuomion 41 kohta).

32 Edellä esitetyistä seikoista seuraa, että on tehtävä kaikkien kyseessä olevaa toimea

luonnehtivien seikkojen kokonaisarviointi sen ratkaisemiseksi, kuuluuko toimi kuudennessa direktiivissä tarkoitetun käsitteen ”varallisuuskokonaisuuden siirto” piiriin. Tässä yhteydessä on annettava erityistä merkitystä jatkettavaksi aiotun taloudellisen toiminnan luonteelle.

33 Erityisesti vähittäisliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden siirtämisestä on todettava, että se tehdään yleensä siksi, että ostaja voisi jatkaa mainitun liikkeen toimintaa.

34 Vaikka kyse on taloudellisesta toiminnasta, jota ei voida harjoittaa ilman liiketiloja, luovutetun vähittäisliikkeen toiminnan jatkamiseksi ei ole pääsääntöisesti välttämätöntä, että liikkeen omistaja omistaa myös kiinteistön, jossa liike sijaitsee.

35 Jos liikkeen tuotevaraston ja kalusteiden luovuttaminen riittää mahdollistamaan itsenäisen taloudellisen toiminnan jatkamisen, kiinteän omaisuuden luovuttaminen ei ole ratkaisevaa toimen luokittelemisessa varallisuuskokonaisuuden siirroksi.

36 Jos kyseessä olevan taloudellisen toiminnan jatkaminen edellyttää, että ostaja käyttää myyjän käytössä olleita tiloja, mikään ei ole lähtökohtaisesti esteenä sille, että käyttöoikeus siirretään tekemällä vuokrasopimus.

37 Kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdan soveltaminen edellyttää vielä, että luovutuksensaajan tarkoituksena on harjoittaa siirretyn liikkeen tai yrityksen osan toimintaa eikä pelkästään heti lopettaa kyseistä toimintaa ja mahdollisesti myydä varastoa (ks. vastaavasti em. asia Zita Modes, tuomion 44 kohta).

38 Oikeuskäytännöstä ilmenee tästä, että ostajan aikomukset voidaan ottaa tai ne on tietyissä tapauksissa otettava huomioon toimeen liittyvien seikkojen kokonaisarvioinnissa, jos niiden tueksi on objektiivista näyttöä (ks. vastaavasti asia 268/83, Rompelman, tuomio 14.2.1985, Kok., s. 655, Kok. Ep. VIII, s. 85, 24 kohta; asia C-230/94, Enkler, tuomio 26.9.1996, Kok., s. I-4517, 24 kohta; yhdistetyt asiat C-110/98–C-147/98, Gabalfrisa ym., tuomio 21.3.2000, Kok., s. I-1577, 47 kohta ja asia C-84/09, X, tuomio 18.11.2010, 47 ja 51 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

39 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että pääasiassa urheiluvälineliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden siirto ja samanaikainen liiketilojen vuokraaminen mahdollisti ostajalle myyjän aikaisemmin harjoittaman itsenäisen taloudellisen toiminnan jatkamisen. Tässä yhteydessä on riidatonta, ettei siirtoa voida pitää pelkkänä tuotevaraston myyntinä. Sekä tuotevarasto että liikkeen kalusteet kuuluivat luovutettuun varallisuuskokonaisuuteen. Lisäksi se, että luovutuksensaaja jatkoi urheiluliikkeen toimintaa lähes kahden vuoden ajan, vahvistaa, ettei tällä ollut tarkoitusta lopettaa kyseistä toimintaa heti.

40 Se, että liikehuoneisto annettiin ostajalle vain vuokralle eikä sitä myyty sille, ei siten ollut pääasian tilanteessa esteenä sille, että ostaja jatkoi myyjän harjoittamaa toimintaa.

41 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy vielä, onko vuokrasopimuksen kesto ja yksityiskohtaiset määräykset sen päättämisestä otettava huomioon, kun arvioidaan, voidaanko liikkeen tai yrityksen osan siirto luokitella kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitetuksi varallisuuskokonaisuuden siirroksi.

42 Tässä yhteydessä on todettava, että vuokrasopimuksen keston ja sen päättämistä koskevien sopimusmääräysten kaltaiset seikat on otettava huomioon kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohdassa tarkoitettua varallisuuden siirtoa koskevassa kokonaisarvioinnissa, koska niillä voi olla vaikutusta arviointiin, jos ne voivat olla esteenä taloudellisen toiminnan pitkäaikaiselle jatkamiselle.

43 Mahdollisuus irtisanoa toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen ei kuitenkaan itsessään ole ratkaisevaa sen toteamiseksi, oliko luovutuksensaajalla aikomus lopettaa siirretty liike tai yrityksen osa heti. Niinpä kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohtaa ei voida jättää soveltamatta yksin tällä perusteella.

44 Tällainen tulkinta on sopusoinnussa verotuksen neutraalisuuden periaatteen, johon yhteinen arvonlisäverojärjestelmä perustuu, kanssa. Mainittu periaate on esteenä muun muassa sille, että samoja liiketoimia suorittavia taloudellisia toimijoita kohdeltaisiin eri tavoin arvonlisäveroa kannettaessa (ks. mm. asia C-216/97, Gregg, tuomio 7.9.1999, Kok., s. I-4947, 20 kohta ja asia C-540/09, Skandinaviska Enskilda Banken, tuomio 10.3.2011, 36 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Tästä seuraa, että mainittua periaatetta loukataan, jos mahdollisuus soveltaa kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohtaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen varallisuuskokonaisuuden siirtoon riippuisi vuokrasopimuksen ehdoista ja erityisesti sen kestosta ja yksityiskohtaisista irtisanomismääräyksistä.

45 Esitettyihin kysymyksiin on kaiken edellä mainitun perusteella vastattava, että kuudennen direktiivin 5 artiklan 8 kohtaa on tulkittava siten, että vähittäisliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirtäminen ja samanaikainen mainitun liikkeen liikehuoneiston vuokraaminen luovutuksensaajalle toistaiseksi voimassa olevalla mutta molempien osapuolten lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella merkitsee varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirtoa, jos siirretty varallisuus mahdollistaa luovutuksensaajalle itsenäisen taloudellisen toiminnan pitkäaikaisen jatkamisen.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste – 17.5.1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 5 artiklan 8 kohtaa on tulkittava siten, että vähittäisliikkeen tuotevaraston ja kalusteiden omistusoikeuden siirtäminen ja samanaikainen mainitun liikkeen liikehuoneiston vuokraaminen luovutuksensaajalle toistaiseksi voimassa olevalla mutta molempien osapuolten lyhyttä irtisanomisaikaa noudattaen irtisanottavissa olevalla vuokrasopimuksella merkitsee varallisuuskokonaisuuden tai sen osan siirtoa, jos siirretty varallisuus mahdollistaa luovutuksensaajalle itsenäisen taloudellisen toiminnan pitkäaikaisen jatkamisen.

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.